

ეკონომიკურ დანაშაულთა პროფილაქტიკაში შიდასაზღვრო კონტროლის თანამედროვე პრობლემები

გოგოჭური დავითი
სტუ დოქტორანტი

ბიზნესის სფეროში კონტროლი გამოიყენება ეკონომიკურ დანაშაულთა გამოსავლინებლად და აღსაკვეთად. ეკონომიკური დანაშაულის ცნება სამართლის კატეგორიაა. ამ ცნებამ საქართველოში ნორმატიული განსაზღვრა მიიღო 1999 წლის 22 ივლისს მიღებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-8 კარის სახელწოდების – „ეკონომიკური დანაშაულის“ – შინაარსიდან გამომდინარე.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით ეკონომიკურ დანაშაულად მიიჩნევა [1]:

1. დანაშაული საკუთრების წინააღმდეგ;
2. დანაშაული სამეწარმეო ან სხვა ეკონომიკური საქმიანობის წინააღმდეგ;
3. დანაშაული ფულად-საკრედიტო სისტემაში;
4. დანაშაული საფინანსო საქმიანობის სფეროში;
5. დანაშაული სამეწარმეო ან სხვა ორგანიზაციაში სამსახურის ინტერესების წინააღმდეგ.

თითოეულ ამ ჯგუფში გაერთიანებულია 10-15 და ხშირად უფრო მეტი დანაშაულის სახეები, რომლებიც ხდება ორგანიზაციებში, ოჯახებში, საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში და სხვაგან. ესაა: ქურდობა, მითვისება, თაღლითობა, დაზიანება, გაფლანგვა, მისაკუთრება, უკანონო საქმიანობა, ცრუ მეწარმეობა, უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაცია, კონკურენციის შეზღუდვა, ფალსიფიკაცია, ყალბი რეკლამა, ყალბი მარკების დამზადება, ბუღალტრული აღრიცხვის წესების დარღვევა, გადასახადის გადახდისგან თავის არიდება, ყალბი ფულის ან ყალბი ფასიანი ქაღალდის დამზადება, მომხმარებლის მოყუება, კომერციული მოსყიდვა, ქონების გადამალვა და მრავალი სხვა.

როგორც ამ ჩამონათვალადან ჩანს, ეკონომიკურ დანაშაულთა სახეები და ქვესახეები მრავალფეროვანია. ამ დანაშაულთა 90-95%, თუ მეტი არა, შეიძლება განხორციელდეს ფირმაში, ამიტომ შიდასაფირმო კონტროლის მკვლევარმა აუცილებლად უნდა იცოდეს მათი შინაარსი და ის ზარალი, რაც თითოეული მათგანის დადგომისას შეიძლება მიიღოს ფირმამ და საბოლოო ჯამში ქვეყანამ.

ეკონომიკურ დანაშაულთა მასშტაბი საქართველოში მეტად დიდია. იმის მიუხედავად, რომ ეკონომიკური დანაშაულობის მასშტაბები არ ექვემდებარება ზუსტ რაოდენობრივ აღრიცხვას, რადგან ჩადენილი დანაშაულობების ორი მესამედი სხვადასხვა მიზეზის გამო არ არის ასახული ოფიციალურ სტატისტიკაში, ცალკეული გამოკვლევების ბაზაზე მისი ზრდის შემაშფოთებელი ტენდენცია შეიმჩნევა. ასე მაგალითად, ქართველ მეცნიერ დ. წულაიას გამოკვლევით მარტო 1996-2000 წლებში ქვეყანაში ეკონომიკურ დანაშაულობათა საერთო რაოდენობა 2-ჯერ, ხოლო საბანკო სისტემაში გამოვლენილ დანაშაულობათა რაოდენობა 22-ჯერ გაზრდილია. რაც შეეხება ამ მიზეზით მიღებულ ზარალის თანხას, თუ 1998 წელს იგი შეადგენდა 5394315 ლარს, 2000 წელს შეადგინა 24161478 ლარი [2, გვ. 26].

იგივე გამოკვლევით 2000 წელს აღრიცხულია 1391 დანაშაულის ფაქტი. აქედან 38 მექრთამეობა, 34 – საბაჟო წესების დარღვევა, 350 – მითვისება, გაფლანგვა და თაღლითობა, 95 – გადასახადებისთვის თავის არიდება, 180 – თანამდებობრივი დანაშაული, 31 – ყალბი ფულის ან ყალბი ფასიანი ქაღალდების დამზადება ან გასაღება, 83 – ყალბი საკრედიტო ან საანგარიშსწორებო ბარათის დამზადება, გამოყენება ან გასაღება, 343 – აქციზური მარკის გარეშე საქონლის რეალიზაცია, 151 – ფალსიფიკაცია და 86 – სხვა დანაშაული. ამასთან, თუ მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში ეკონომიკური დანაშაული ძირითადად იარაღის ვაჭრობასა, სათამაშო ბიზნესში და ნარკობიზნესში ხდება, საქართველოში იგი მთელ ეკონომიკაზე ბატონობს.

ეს ბატონობა დაიწყო საქართველოში ეკონომიკური რე-

ფორმების დაწყების დღიდან, რადგან ის რეფორმები არ იყო გამაგრებული აუცილებელი და საკმარისი საორგანიზაციო და სამართლებრივი ნორმებით. მცდარი აღმოჩნდა ის თეზისიც, რომ საბაზრო მექანიზმი თვით დაარეგულირებდა ეკონომიკას და იგი იქნებოდა ჩრდილოვანი და კრიმინალური მოვლენების გადალახვის საშუალება. შედეგად, სახელმწიფოს მხრიდან არასაკმარისი კონტროლის გამო, შეიქმნა დანაშაულებრივი ჯგუფების და ცალკეული პირების ადვილად გამდიდრების შესაძლებლობა, რომელთაც თავიანთ ხელში მოაქციეს სახელმწიფოს მნიშვნელოვანი თანხები. საქართველოს კანონმდებლობის არასრულყოფილება და ზოგიერთ შემთხვევაში კანონმდებლობაში არსებული უმნიშვნელო ხარვეზებიც კი მათ უმაღლესი გამოიყენეს არაკანონიერი პირადი გამდიდრებისთვის. სამწუხაროდ, ეს პროცესი ახლაც გრძელდება.

ამ ეკონომიკურ დანაშაულთა პრევენციის ერთადერთი გზა არის კონტროლის გაძლიერება. ეს ეხება სახელმწიფო კონტროლსაც და შიდასაფირმო კონტროლსაც. მაგრამ კონტროლის გზაზე ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლაში მრავალი პრობლემა იჩენს თავს. მათ რიცხვშია:

1. ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის საერთო კონცეფციის არქონა;
2. ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის სტრატეგიული პროგრამის არქონა;
3. საერთო საკანონმდებლო პარიტეტის ჩამოყალიბების პრობლემა;
4. ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის უფრო ეფექტური მოდელის შექმნის საჭიროება, ვიდრე დღეს მოქმედი სისხლისსამართლებრივი მოდელია;
5. დანაშაულობასთან ბრძოლის მწარმოებელი შესაბამისი სუბიექტის ფუნქციათა განსაზღვრა;
6. სათანადო ინფორმაციით უზრუნველყოფის პრობლემა;
7. დანაშაულობასთან ბრძოლის მეცნიერული მიღწევებით უზრუნველყოფის პრობლემა;

8. სათანადო კადრებით მომზადების პრობლემა;

9. ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლაში საერთაშორისო თანამშრომლობის პრობლემა და სხვ.

თითოეული აქ დასახელებული პრობლემა მოიცავს საკითხთა საკმაოდ ფართო წრეს.

ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის კონცეფციის შემუშავებასა და მის ცხოვრებაში გატარებას აქვს უდავოდ დიდი მნიშვნელობა. აქვე უნდა ითქვას, რომ საქართველოს, სამხუხაროდ, არ გააჩნია ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლის ერთიანი კონცეფცია. არის მხოლოდ დანაშაულობასთან ბრძოლის ცალკეული უწყებრივი კონცეფციები (მათ შორის მხედველობაში გვაქვს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს კორუფციისა და ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს მიერ შემუშავებული კონცეფცია და ზოგიერთი რეგიონული პროგრამა დანაშაულობასთან ბრძოლის განმტკიცების თაობაზე). ეს კონცეფციები სქემატური ხასიათისაა და არ შეიცავენ ყველა ძირითად კონცეპტუალურ დებულებათა დეტალურ გადმოცემას და თუ შეიცავენ, მათი განხორციელების ალბათობის ხარისხი, უსახსრობის გამო, მეტად დაბალია. ამრიგად, ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლის კონცეფციის უქონლობა საშუალებას არ იძლევა სწორად განვსაზღვროთ ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის მიზნები, პრინციპები და ძირითადი მიმართულებები.

სადღეისოდ, ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის სტრატეგიული დარგობრივი პროგრამის შემუშავებისა და რეალიზაციის პრობლემაც უფრო მეტად აქტუალური გახდა. თანაც, სამომავლო პროგრამებში უნდა დომინირებდეს სტრატეგიული და ტაქტიკური ხასიათის საკითხები.

კანონთა პაკეტის სწრაფი ჩამოყალიბების ამოცანაც წამოყენებულ უნდა იქნეს როგორც ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის პირველი რიგის პრობლემად. ასეთი დასკვნის საფუძველია პროფილაქტიკური საწყისის პრიორიტეტის აღიარება, რაც მდგომარეობს ახალი ეკონომიკური წესის ნორმატი-

ულ რეგულირებასა და მოქმედი კანონმდებლობის ხარვეზების შევსებაში.

ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის პრობლემად უნდა მივიჩნიოთ აგრეთვე ეკონომიკური დანაშაულის წინააღმდეგ მებრძოლი სამსახურების (ანუ სუბიექტების) გააქტიურება და სრულყოფა. საქართველოს ეკონომიკის სფეროს დაცვის ინტერესებიდან გამომდინარე უპრიანად გვეჩვენება ეკონომიკის დაცვის ერთიანი მაკოორდინებელი ცენტრის შექმნა, რომელიც მოიცავს ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის ამჟამად არსებულ სუბიექტთა მთელ სისტემას. ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლის სადღეისო სისტემა (იგულისხმება მებრძოლი სამსახურები), როგორც ამას გვიჩვენებს სოციალური პრაქტიკა, თავისი სხვადასხვა უწყებაში დაქსაქსულობის გამო ან დამოუკიდებლად არსებობისა და ერთიან სისტემაში არაკოორდინირებულობის გამო, ვერ პასუხობს ახალ მოთხოვნებს.

ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის მეცნიერული უზრუნველყოფის პრობლემაც არ შეიძლება ჩავთვალოთ სრულად გადაწყვეტილად. სადღეისო ამოცანებიდან გამომდინარე საჭიროა ახალი მრავალი ეკონომიკურ-სამართლებრივი გამოკვლევების ჩატარება ეკონომიკის სფეროში და მიღებული შედეგების გამოქვეყნება, რაც შესაძლებლობას მისცემს სამართალდაცვის და მაკონტროლებელ ორგანოებს დაგეგმონ ეფექტური ხასიათის პროფილაქტიკური ღონისძიებები დანაშაულობის შესამცირებლად. ასევე მნიშვნელოვან პრობლემად უნდა მივიჩნიოთ ეკონომიკის სფეროში დანაშაულობაზე მონიტორინგის (დაკვირვების, შეფასების, პროგნოზის) ეფექტური სისტემების შექმნა.

ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულობასთან ბრძოლის პრობლემებში მნიშვნელოვან ადგილს იჭერს კადრების მომზადება. სახელდობრ, ეს უკავშირდება კადრების შერჩევის, მომზადების, დამაგრებისა და აღზრდის კონცეფციას. ასევე ყველაზე აქტუალურ თანამედროვე პრობლემას წარმოადგენს თვისობრივად ახალ სამართლებრივ საფუძველზე შესაბამისი საერთაშორისო

თანამშრომლობის პრობლემის მოგვარება. ევროპის საბჭოს კონვენციასთან რაც შეიძლება სწრაფი შეერთების აუცილებლობასთან ერთად – რაც დაკავშირებულია დანაშაულობრივი საქმიანობის შედეგად მიღებული შემოსავლის „გათეთრების“ (ლეგალიზაციის), გამოვლენის, ამოღებისა და კონფისკაციის საკითხთან – საჭიროა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა კავშირში შემავალ სახელმწიფოებთანაც მჭიდრო თანამშრომლობა.

კონტროლინგის წარმოშობასთან ერთად, რომელიც უდავოდ დადებითი ფაქტია კონტროლის პროცესის გატარებაში, უკანასკნელ წლებში, ამ პროცესს შეექმნა პრობლემებიც. მათ კონტროლის თანამედროვე პრობლემები ეწოდებათ და ისინი გლობალიზაციამ წარმოშვა. ეს პრობლემებია [3, გვ. 901]:

1. კონტროლის მექანიზმის ადაპტირება ეროვნულ თავისებურებებთან;

2. პერსონალის კონტროლის პრობლემა;

3. მომხმარებლებთან ურთიერთობების კონტროლის პრობლემა;

4. კორპორატიული მართვის პრობლემა.

ეროვნულ თავისებურებებთან კონტროლის მექანიზმის ადაპტირების პრობლემის წინაშე დგანან გლობალური კომპანიები (ტრანსნაციონალური კომპანიები). მათ მსოფლიოს უმრავლეს ქვეყნებში აქვთ ფილიალები. ამ ქვეყნის არა მხოლოდ მოსახლეობის ჩვევები და ტრადიციებია ურთიერთგანსხვავებული, რასაც აუცილებლად ანგარიში უნდა გაეწიოს, არამედ ამ ქვეყნებს აქვთ განსხვავებული კანონმდებლობაც – ზოგიერთი ქვეყნის კანონმდებლობა კრძალავს მუშა-ხელის შეყვანას სხვა ქვეყნიდან, ზოგიერთი კრძალავს ვალუტის გატანას, ზოგიერთი კრძალავს ფირმების დაკეტვას (კრიზისულ სიტუაციაშიც კი) და ა. შ. მაკონტროლებელ პიროვნებას, ცხადია ევალება ანგარიში გაუწიოს ამ ეროვნულ თავისებურებებს და მოარგოს იგი მათ.

პერსონალის კონტროლის პრობლემები იმაში მდგომარეობს, რომ ამ უკანასკნელ დროს მეტად გამწვავდა შემდეგი სამი საკითხი:

1. სამუშაო ადგილის კონფიდენციალობა;
2. სამუშაო ადგილზე ქურდობა;
3. სამუშაო ადგილის უსაფრთხოება.

სამუშაო ადგილის კონფიდენციალობის საკითხის არსი იმაშია, რომ დაქირავებულსა და დამქირავებელს შორის წარმოიშობა დაპირისპირება დაქირავებულის საქმიანობის კონფიდენციალობის შენარჩუნებაში. განვითარებული ქვეყნების დამქირავებელი კომპანიები აკონტროლებენ დაქირავებულ ადამიანების მიერ სამუშაოს პერიოდში სხვა საქმეზე დაკარგულ დროს, რომელიც მათ მილიონები უჯდებათ. ეს არის დაქირავებულების ტელეფონებზე საუბრები, ინტერნეტის გამოყენება, ფაილების დათვალიერება, ელექტრონული წერილების დათვალიერება და შენახვა და ა. შ. დადგენილია, რომ ამერიკის დამქირავებელი კომპანია ასეთი წესით კვრაში ერთ მუშაკზე დაკარგულად ანგარიშობს 8,3 საათს, ე. ი. ერთ სამუშაო დღეს [3, გვ. 904].

სამუშაო ადგილზე ქურდობაში იგულისხმება მუშაკის მიერ კომპანიის კუთვნილი რაიმე ქონების არასანქცირებული გამოტანა პირადი სარგებლობისთვის. ინფორმაციული ტექნოლოგიების მეშვეობით ხდება უფრო დიდი დანაშაულებიც, რაც ეხება ანგარიშებიდან დიდი მოცულობის სახსრების მოპარვას. ეს პრობლემა ადრე არ არსებობდა, რადგან არ არსებობდა კომპიუტერული ტექნოლოგიები და კომპანიების ფინანსური აღრიცხვა-ანგარიშგებები ხდებოდა კომპიუტერის გარეშე (ჟურნალებში). ამ მდგომარეობამ ცხადია, მეტად დიდი პრობლემების წინაშე დააყენა მენეჯერები.

სამსახურებში ქურდობის შემთხვევებს სხვადასხვა სპეციალისტები სხვადა-სხვანაირად ხსნიან. ჩვენს საკვლევ თემასთან მიმართებაში ჩვენთვის საინტერესოა ექსპერტების აზრი, რომლებიც თვლიან, რომ სამსახურში ადამიანები იპარავენ იმიტომ, რომ ქურდობაზე უზიძგებთ არასათანადო სუსტი კონტროლი და შესაბამისად ქურდობისთვის შექმნილი სასიკეთო პირობები. ისინი იძლევიან მუშაკთა მიერ ქურდობის შესამცირებლად გამოყენებულ კონტროლის რეკომენდაციებსაც (ცხრ. 1).

კომპანიაში ქურდობის შემცირების კენ მიმართული კონტროლის
რეკომენდებული მეთოდები [3, გვ. 904]

გამაფრთხილებელი კონტროლი	მიმდინარე კონტროლი	უკუკავშირის მეშვეობით განხორციელებული კონტროლი
მუშაკის სამსახურში მიღებისას გულდასმით შემოწმება	თანამშრომლებს მოვექცეთ პატივისცემით	შევეცადოთ, რომ მუშაკებმა იცოდნენ ქურდობის ყველა შემთხვევა (გარდა ქურდის გვარ-სახელისა)
ქურდობის ზუსტი განმარტება და დის- ციპლინირებული დას- ჯის პროცედურების განსაზღვრა	ავუხსნათ თანამშრომლებს თუ რა ზიანს აყენებს ფირმას ქურდობა	ვისარგებლოთ პროფესიონალი გამომძიებლების სამსახურით
ქურდობის აღმკვეთი პოლიტიკის შემუშავე- ბაში თანამშრომლე- ბის ჩართვა	თანამშრომლებისთ- ვის რეგულარულად იმ წარმატების გაცნობა, რასაც ფირმამ მიაღწია ქურდობის აღკვეთაში	შევეცადოთ შევეცადოთ კონტროლის პოლიტიკა
მუშაკებისთვის ქურდობის აღსაკვეთი პოლიტიკის გაცნობა	დავაყენით კომპანიაში ვიდეოთვალი	შევაფასოთ კომპა- ნიის მენეჯერის და თანამშრომლების ურთიერთობების ორგანიზაციული კულტურა
გავიგოთ პროფესიო- ნალების შეხედულება ჩვენს კომპანიაში გამ- ოყენებულ კონტრო- ლის საშუალებებზე	კომპიუტერების დაცვის და ფილტრა- ციის საშუალებების დაყენება	—

რაც შეეხება მომხმარებლებთან ურთიერთობის კონტროლის პრობლემას, საზღვარგარეთის წარმატებული ფირმები ლამის ყოველ კვირას ატარებენ კლიენტების გამოკითხვას იმის შესახებ, თუ რამდენად კმაყოფილი არიან ისინი ფირმის მომსახურებით. გლობალიზაციამ და კონკურენციის გაფართოებამ მომხმარებლებს დიდი არჩევანი მისცა. თუ ადრე საქართველოს მაცხოვრებელი საქონელს იყიდდა მხოლოდ საქართველოს ბაზარზე, მას შემდეგ რაც ქვეყანა ღია გახდა და ეკონომიკაც გაიხსნა, ქართველ მომხმარებელს ამ საქონლის ყიდვა მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში შეუძლია (მით უფრო ელექტრონული კომერციის ეპოქაში). და, რა თქმა უნდა, ქართველი მომხმარებელი, ამ საქონელს იყიდის იმ ქვეყანაში და იმ კომპანიისგან, სადაც მისთვის ყველაზე ხელსაყრელი პირობებია (საქონლის ფასი, ხარისხი, ყიდვის-შემდგომი მომსახურება და სხვ.). აქედან გამომდინარე, სრულიად ნათელია, რომ კომპანიები თავიანთ ერთ-ერთ უპირველეს მიზნათ მომხმარებელთა მომსახურების მაღალ ხარისხს ასახელებენ. მაგრამ დასახელება ერთია, შესრულება კი მეორე. ამის გაკონტროლება ხდება მოგების სერვისული ჯაჭვის მეშვეობით, რომლიდანაც ირკვევა, რომ თუ კომპანიის თანამშრომლები მართლაც მაღალხარისხოვან მომსახურებას უწევენ თავის თანამშრომლებს, მაშინ კომპანიას გაეზრდება რეალიზაციის მოცულობა და აქედან გამომდინარე, მოგებაც.

კორპორაციული მართვაც მმართველობითი კონტროლის ერთ-ერთი თანა-მედროვე პრობლემაა. კორპორაციული მართვა ეს არის სისტემა, რომელიც გამოიყენება კორპორაციის მესაკუთრეების ინტერესების შესაბამისად მის სამართავად. ეს საკითხი კონტროლის პრობლემად იმიტომ იქცა, რომ საზღვარგარეთის მთელი რიგი მსხვილი, პრესტიჟული კომპანიები მრავალფინანსურ მაქინაციებში და სხვადასხვა „სკანდალებში“ აღმოჩნდნენ ჩართულნი. ამან დააყენა მათი ფინანსური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოების რეფორმირების საჭიროების საკითხი.

კორპორაციების დირექტორთა საბჭოები იქმნება როგორც კო-

რპორაციის მენეჟმენტიდან დამოუკიდებელი გუნდი, რომელთაც უნდა დაიცვან აქციონერთა ინტერესები. სინამდვილეში ისინი ფაქტიურად არ ასრულებენ ამ როლს. ხშირად მჭიდრო კონტაქტში არიან კორპორაციის მენეჟერებთან და ზრუნავენ არა აქციონერების, არამედ საკუთარი ინტერესების დასაცავად.

პრობლემები არის საგადასახადო კონტროლშიც. ამის შესახებ წერენ ეკონომისტებიც და იურისტებიც. მეცნიერი ირაკლი გაბისონია, კერძოდ, ორ პრობლემას ასახელებს. პირველ პრობლემად იგი მიიჩნევს საგადასახადო ორგანოების მიერ არასწორად ნაწარმოები საგადასახადო აღრიცხვის გამო დარიცხულ ჯარიმებს, რომლის მიზეზით 2010 წელს საქართველოს სამინისტროში 1362 საჩივარი შევიდა. მეორე პრობლემად იგი ასახელებს 2011 წლის 8 დეკემბერს საგადასახადო კოდექსში იმ ცვლილების განხორციელებას, რომლის ძალითაც დაინერგა საგადასახადო მონიტორინგი, ანუ გადასახადის გადამხდელ საწარმოში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის 6 თვემდე ვადით მიმაგრება, რათა მის მიერ აღებული ინფორმაცია ამ ორგანომ შემდეგ გამოიყენოს პირის საგადასახადო შემონმებისას. მეცნიერ ირაკლი გაბისონიას აზრით, რომელსაც ჩვენც სრულიად ვეთანხმებით, საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელს 6-თვიანი (და ხშირად მეტი) მიმაგრება გადასახადის გადამხდელ საწარმოში დაძაბავს მათ შორის ურთიერთობას. „იგი ეწინააღმდეგება პრინციპს, რაც სახელმწიფოსა და გადასახადის გადამხდელს შორის ურთიერთგაგებასა და ურთიერთთანამშრომლობაში მდგომარეობს“ [4, გვ. 77].

ცხადია, ეკონომიკურ დანაშაულთა კონტროლის პრაქტიკაში არის სხვა პრობლემებიც. ჩვენ შევეცადეთ მხოლოდ ძირითად პრობლემებზე გაგვემახვილებინა ყურადღება.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, თბ., 2012.
2. დ. წულაია, ეკონომიკურ დანაშაულობასთან ბრძოლის ზოგიერთი კრიმინოლოგიური პრობლემა, თბ., 2004.
3. Стивен Роббинз, Мэри Коультер. Менеджмент, М., 2007.
4. ი. გაბისონია, საგადასახადო სამართალი, თბ., 2012.
5. ევროპის საბჭოს ეს კონვენცია მიღებულ იქნა 1990 წელს, რაც შეეხება „დანაშაულობის თავიდან აცილების დარგში სახელმძღვანელო პრინციპებს“ იგი მიღებულ იქნა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მე-7 კონგრესის მიერ ჯერ კიდევ 1985 წელს.

SUMMARY

Davit Gogochuri

**The Contemporary Problems of Companies
internal Control in Prevention of Economic Crime**

As indicates the headline, the article “The Contemporary Problems of Companies’ internal Control in Prevention of Economic Crime” considers problems that face companies during the way of identification and fighting economic offences.

The author expresses an opinion that prevention of the economic crime is only possible with control and it should take place both as at macro, so micro levels.

The article emphasizes the fact that there are multiple problems that hinders from identification of economic crime and its prevention. Those are: professional staff problem, lack of general concept of struggle against the crime, lack of access to relevant information, International Corporation problem, corporate management, global and the tax control problem etc.

The author believes that the controlling and law enforcing bodies have to insure reduce of those problems. Otherwise the neither company’s internal nor state control will be effective.